

10 punkter för barnets rättigheter i Uppsalas politik

Föreningen Barnombudsmannen i Uppsala (BOiU) arbetar bland annat med att bevaka och stödja Uppsala kommuns arbete kring barnets rättigheter. I vår verksamhet ser vi att mycket återstår att göra för att barns rättigheter fullt ut ska förverkligas i Uppsala.

BOiU vill därför, särskilt så här inför valrörelsen, peka på tio konkreta åtgärder som de politiska partierna bör lägga in i sina kommunpolitiska program för att skapa ett mer barnrättssäkert samhälle.

BOiU menar att:

1. Målen i Uppsala kommuns barn- och ungdomspolitiska program behöver konkretiseras på alla nivåer inom kommunens organisation. Det ska t ex vara tydligt vem som ska genomföra vad och när. Uppföljningen av programmet ska ske från kommunstyrelsen, och det behöver läggas ordentligt med resurser på implementering av programmet.
2. Det ska ställas krav på att alla verksamheter inom kommunen ska ha någon form av dialog med barn och/eller unga varje år. Detta kan göras antingen i en förstudie kring en fråga eller som en del av en barnkonsekvensanalys av utarbetat förslag. En sådan dialog handlar dels om att förverkliga barns rätt till inflytande, dels om att ta tillvara barns kunskaper och intressen för att kunna fatta mer välgrundade beslut.
3. En fråga där en barnkonsekvensanalys måste göras, och borde ha gjorts, är förändringen av de kommunala förskolornas struktur från avdelningar till block. Kommunen bör se över hur det påverkar barnen både ur ett barnperspektiv, genom att ta del av forskning och erfarenhet inom området, och ur barnens eget perspektiv, med andra ord höra vad berörda barn säger eller uttrycker, samt ur ett barnrättsligt perspektiv, till exempel utifrån principen om ickediskriminering.
4. Kommunen ska ställa tydliga krav på verksamheter som möter barn, unga och föräldrar/vårdnadshavare att se till att dessa har kunskap om rättigheterna i FN:s barnkonvention. För att se till att målen nås måste uppföljning och utvärdering ske kontinuerligt. Personal behöver fortbildning om Barnkonventionen.

5. Det behövs tydliga krafttag både mot mobbning och kränkande behandling och för ett utvecklat likabehandlingsarbete i förskolor och skolor i Uppsala kommun. BOiU kräver kontinuerlig utbildning av personal i likabehandlingsarbete och bättre rutiner kring hantering av kränkningar. Kommunen måste ta större ansvar för att förskolorna och skolorna klarar att leva upp till sitt likabehandlingsuppdrag.

6. Uppsalas förskolor och skolor bör upprätta handlingsplaner för hur man ska stödja barn i ekonomiskt utsatta situationer. Handlingsplanerna ska i första hand säkra att dessa barn får samma möjligheter som andra att delta i aktiviteter som idag kräver avgift eller utrustning. Men det är också viktigt att personal är uppmärksam på signaler på om barn far illa av ekonomisk utsatthet och har utarbetade strategier för att hänvisa föräldrar och vårdnadshavare till de olika typer av stöd som finns för dessa familjer.

7. Barn i ekonomiskt utsatta familjer ska ha samma möjlighet som andra barn i kommunen att ta del av fritidsaktiviteter. Ett sätt att uppnå detta är att fritidsledare på skolor fungerar som en länk mellan skola och fritidssektor. En sådan funktion bör finnas för alla årskurser i skolan. Ett annat sätt att öka tillgängligheten är att sänka avgifterna generellt på fritidsaktiviteter som kommunen erbjuder och upprätta enkla sätt att söka ekonomiskt stöd för barns aktiviteter.

8. Personal inom myndighetsdelen av socialtjänsten måste ges förutsättningar att arbeta professionellt med barnavårdsutredningarna. Detta kräver erfarenhet, kontinuerlig fortbildning och framförallt en rimlig arbetsbörda. Idag signalerar socialsekreterare att de inte hinner utöva sitt arbete på ett rättssäkert sätt.

9. Insatser för barn i utsatta situationer måste finnas tillgängliga och vara tillräckligt flexibla för alla barn som behöver stöd. Det är oacceptabelt med köer till insatser som vi vet fungerar bra för barn i utsatta situationer. Detta gäller just nu till exempel Trappans gruppverksamhet Skilda världar för barn som lever med separerade föräldrar. Även annat stöd för barn och unga i utsatta situationer måste finnas tillgängligt när det behövs, exempelvis ungdomsmottagningar och barnpsykiatri.

10. Samordningen av samhällets stödinsatser måste utvecklas. Det finns i Uppsala idag exempel på olika former av stöd för barn i familjer med svårigheter såsom missbruk, psykisk ohälsa, separation, våld i hemmet men det saknas rutiner för att erbjuda alla föräldrar ett riktat stöd i samband med detta. Konsekvensen blir att många problem inte blir lösta i grunden, även om barnet får verktyg för att hantera dem. Vi menar att det bör erbjudas stöd till föräldrarna i dessa målgrupper, och det bör ske samordnat med det stöd som erbjuds barnen.



Både erfarenhet och forskning visar på betydelsen av att förebygga och kunna göra tidiga insatser för barn och unga, både ur individuella och samhällsekonomiska perspektiv. Med hänsyn till barnkonventionen och för att uppnå en hållbar utveckling är det nu dags att ta detta på största allvar - vi har helt enkelt inte råd att låta bli att satsa på barnen.

Lisa Skiöld, verksamhetschef på Barnombudsmannen i Uppsala

November 2013